

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného **BENCONT INVESTMENTS, s.r.o.**, so sídlom v Bratislave, Astrová 2/A, IČO: 36 432 105 v dovolacom konaní zastúpeného Advokátskou kanceláriou Máčaj a Novák, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Karpatská 18, za ktorú koná advokát konateľ JUDr. Jozef Novák, proti povinnému **J. D.**, bývajúcemu v B., o vymoženie **252,90 Eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 12 Er 136/2011, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 16. mája 2011 sp. zn. 1 CoE 295/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie oprávneného **o d m i e t a .**

Povinnému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Oprávnený podal súdnemu exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie na vymoženie sumy 252,90 Eur s príslušenstvom. Povinnosť povinného zaplatiť mu vymáhanú sumu preukazoval k návrhu pripojeným rozhodcovským rozsudkom z 19. novembra 2010, sp. zn. WHB0110068 vydaným Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri spoločnosti ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA a MEDIACNÁ, a.s., so sídlom v Bratislave, Trnavská cesta 7. Súdny exekútor následne požiadal v zmysle § 44 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) Okresný súd Lučenec o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie.

Okresný súd Lučenec (exekučný súd) uznesením z 5. apríla 2011 č. k. 12 Er 136/2011-12 žiadosť súdneho exekútora JUDr. Mgr. Vladimíra Zachara o udelenie

poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. Na odôvodnenie svojho rozhodnutia uviedol, že z rozhodcovského rozsudku, na poklade ktorého sa vykonanie exekúcie navrhuje, vyplýva, že povinný bol zaviazaný na splnenie povinnosti z dôvodu, že nesplatil úver poskytnutý mu právnym predchodcom oprávneného (P., a.s.) na základe zmluvy o úvere. S prihliadnutím na povahu účastníkov a obsah tejto zmluvy dospel k záveru, že ide o zmluvu o spotrebiteľskom úvere uzavretú podľa § 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a na vec treba preto aplikovať Smernicu Rady 93/13/EHS o neprimeraných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „Smernica“). Vychádzal z názoru, že v exekučnom konaní súd je povinný už pri rozhodovaní o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku ex offio posúdiť povahu zmluvnej podmienky (rozhodcovskej doložky), ktorou je založená právomoc rozhodcovského súdu vo veci konať a rozhodnúť, z hľadiska jej primeranosti (priateľnosti) a teda jej platnosti. Za základ svojho rozhodnutia vzal zistenie, že rozhodcovský súd vyvodil svoju právomoc konať a rozhodnúť o žalobe na splnenie povinnosti vrátiť úver aj s príslušenstvom, z bodu 11.2 Obchodných podmienok pre úver (verzia 1/2007), v ktorom je obsiahnutá rozhodcovská doložka, podľa ktorej akékoľvek spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere a obchodných podmienok (ZoÚ a OP), budú riešené dohodou. V prípade nedosiahnutia dohody klient prijíma návrh Banky na riešenie vzájomných sporov vzniknutých na základe alebo súvisiacich s ZoÚ a OP, vrátane sporov o platnosť, výklad a zánik ZoÚ a OP, v rozhodcovskom konaní pred Stálym rozhodcovským súdom zriadenom pri spoločnosti ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA a MEDIAČNÁ, a.s. (RAM) podľa jeho vnútorných predpisov s tým, že strany sporového konania sa rozhodnutiu RAM podriadia s tým, že toto rozhodnutie bude pre nich konečné a záväzné a že miestom rozhodcovského konania je Bratislava. Podľa exekučného súdu uvedená rozhodcovská doložka odníma povinnému možnosť požiadať o riešenie prípadného sporu „štátny súd“, deleguje všetky právomoci len na rozhodcovský súd v Bratislave, čo môže sťažiť povinnému prístup k súdu a nebola dojednaná individuálne; je zaradená do obchodných podmienok pre úver ako súčasť formulárovej (typovej, adhéznej) zmluvy, ktorá splynula s ostatnými štandardnými podmienkami zmluvy. Povinný mohol zmluvu odmietnuť len ako celok, alebo sa podrobiť všetkým podmienkam poskytnutia úveru, teda aj rozhodcovskému konaniu. Dospel preto k záveru, že táto rozhodcovská doložka je v neprospech povinného, a je teda neprijateľná. Výkon práv vyplývajúcich z takto dohodnutej rozhodcovskej doložky sa prieči dobrým mravom, z ktorého dôvodu žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie nevyhovelo.

Krajský súd v Banskej Bystrici na odvolanie oprávneného uznesením zo 16. mája 2011 sp. zn. 1 CoE 295/2011 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi exekučného súdu. Za správny, zákonu zodpovedajúci považoval jeho právny názor, podľa ktorého zmluva o úvere uzavretá medzi právnym predchodcom oprávneného a povinným, je zmluvou o spotrebiteľskom úvere. Mal za to, že exekučný súd pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie je predovšetkým povinný podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku na návrh alebo aj bez návrhu skúmať, či exekučný titul spĺňa materiálne a formálne podmienky vykonateľnosti a v prípade, ak zistí rozpor exekučného titulu so zákonom, musí aj adekvátne procesne zareagovať. Navyše, zákon č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „zákon o rozhodcovskom konaní“) v ustanovení § 45 priznáva exekučnému súdu právo preskúmať rozhodcovský rozsudok i bez návrhu z hľadísk vyjadrených v tomto ustanovení, aj čo do jeho vecnej správnosti. Námietky oprávneného, vznesené z týchto hľadísk, považoval preto za nedôvodné. Okrem toho uviedol, že i podľa jeho názoru je rozhodcovská doložka neprijateľná, lebo spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa (povinného). Keďže neprijateľná rozhodcovská doložka je neplatná, rozhodcovský rozsudok je materiálne nevykonateľný, čo je neodstrániteľná prekážka brániaca exekúcii. Rozhodcovský rozsudok nemôže byť teda zákonným exekučným titulom na vykonanie exekúcie. Považoval preto rozhodnutie exekučného súdu, ktorým zamietol žiadosť exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, za vecne správne.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal včas dovolanie oprávnený. Navrhol, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zmenil a poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie, alebo aby uznesenie odvolacieho súdu a uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil dovolacími dôvodmi uvedenými v ustanovení § 241 ods. 2. písm. a/, b/, c/ O.s.p.; dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s ustanoveniami § 237 písm. d/, e/, f/ O.s.p. (v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, účastníkom konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom). Podľa názoru dovolateľa právoplatný rozhodcovský rozsudok disponuje atribútom právnej záväznosti rovnako ako právoplatný rozsudok všeobecného súdu, a je po uplynutí lehoty na plnenie vykonateľný, t.j. spôsobilý byť podkladom pre exekúciu. Právoplatný rozhodcovský rozsudok je teda prekážkou pre opätovné prejednanie veci. Exekučný súd nie je preto oprávnený skúmať „materiálnu správnosť rozhodcovského rozsudku, rozhodcovské

konanie, ani zmluvu, na základe ktorej bol vydaný.“ Ak tak exekučný súd v danej veci urobil, konal v rozpore s ustanovením § 159 ods. 3 O.s.p. Za neprijateľné považoval ďalej to, aby súd poprel právoplatnosť a vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku, hoci sa nepodal návrh na začatie konania o jeho zrušení, podanie ktorého bolo podľa zákona potrebné (§ 40 zákona o rozhodcovskom konaní). Ak napriek tomu konanie prebehlo, ide o prípad vady uvedenej v § 237 písm. e/ O.s.p. Taktiež namietal, že postupom súdov mu bola odňatá možnosť konať pred súdom a bolo porušené jeho právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd. Odňatie možnosti odôvodnil tým, že mu nebolo umožnené riadne a zákonným spôsobom uplatniť priznané právo z rozhodcovského rozsudku v exekučnom konaní a že prvostupňový i odvolací súd nedostatočne odôvodnili svoje rozhodnutia. Nesúhlasil s názorom exekučného súdu, že v exekučnom konaní je exekučný súd oprávnený ex offo skúmať meritórny súlad rozhodcovského rozsudku s hmotnoprávnou úpravou a teda, že z úradnej moci je oprávnený rozhodovať o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky. Podľa oprávneného exekučnému súdu to neumožňuje žiadne zákonné ustanovenie. Pri skúmaní dôvodov zamietnutia žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku sa exekučný súd musí obmedziť len na také dôvody, ktoré majú povahu skutkovo zjavných dôvodov. Nemôže preskúmať rozhodcovský rozsudok z hľadiska jeho súladu so všeobecne záväznými predpismi. Exekučný súd nie je totiž vecne príslušný vo veci konať ako súd vyššej inštancie, kasačný súd alebo súd konajúci o opravnom prostriedku (zákon mu neumožňuje vykonávať dokazovanie vo veci samej, zrušiť alebo zmeniť výrok rozsudku, ktorým sa rozhodlo vo veci samej). Rovnako ani ustanovenie § 45 zákona o rozhodcovskom konaní neumožňuje exekučnému súdu skúmať vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, teda hodnotiť skutkovú a právnu stránku prípadu. Tejto zásade zodpovedá aj vymedzenie dôvodov pre zastavenie exekúcie, včítane dôvodu uvedeného pod písm. c/ ustanovenia § 45 ods. 1 citovaného zákona (toto ustanovenie odkazuje nie na konkrétny obsah plnenia, ale na jeho povahu). Za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považoval nepostačujúce odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa, ako aj odvolacieho súdu. Namietal, že v dôsledku nedostatočného odôvodnenia nemal možnosť podať kvalifikované odvolanie proti uzneseniu súdu prvého stupňa a že odvolací súd sa vôbec nezaoberal ani tými odvolacími dôvodmi, ktoré v odvolaní uviedol. Dovolanie odôvodnil tiež tým, že súdy nižších stupňov považovali nesprávne zmluvu o úvere za zmluvu spotrebiteľskú v zmysle Občianskeho zákonníka a tak na uvedený zmluvný vzťah nesprávne aplikovali ustanovenia na ochranu spotrebiteľa obsiahnuté v Občianskom zákonníku a že záver súdov nižších stupňov, podľa

ktorého rozhodcovská doložka ja neplatná, je nesprávnou aplikáciou ustanovenia § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), ktoré v čase dojednania rozhodcovskej doložky nebolo ani účinné.

Povinný sa k dovolaniu oprávneného nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno dovolaním napadnúť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu.

V zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Uznesenie odvolacieho súdu, ktoré napadol oprávnený dovolaním, nemá znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Odvolací súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, dovolanie ale nesmeruje proti potvrdzujúcemu uzneseniu

uvedenému v ustanovení § 239 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p. Dovolanie oprávneného preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Prípustnosť dovolania oprávneného by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. ale nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Oprávnený procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/, b/, c/, g/ O.s.p. netvrdil a existencia týchto vád nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolateľ v dovolaní výslovne namieta existenciu vady uvedenej v § 237 písm. d/ O.s.p., tvrdiac, že exekučný súd skúmaním „materiálnej správnosti rozhodcovského rozsudku“ opätovne vec prejednal, existenciu vady uvedenej v § 237 písm. e/ O.s.p., tvrdiac, že nebol podaný návrh na zrušenie rozhodcovského rozsudku, hoci podľa zákona to bolo potrebné a naostatok aj vadu spočívajúcu v odňatí možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ktorú oprávnený vidí v odmietnutí jeho práva na uspokojenie priznanej pohľadávky v exekučnom konaní, hoci zákonné podmienky k tomu neboli splnené a v nedostatočnom odôvodnení rozsudkov.

I. K prvému dovolateľom namietanému dôvodu, dovolací súd uvádza nasledovné:

Podľa § 159 ods. 3 O.s.p. len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova.

Prekážka rozsúdenej veci (*rei iudicatae*) patrí k procesným podmienkam konania a jej existencia (zistenie) v každom štádiu konania vedie k zastaveniu konania. Jej podstata spočíva v tom, že právoplatný rozsudok predstavuje vec rozsúdenú, v ktorom prípade sa vylučuje možnosť totožnú vec znova prejednať a o nej rozhodnúť. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých už bol pôvodne uplatnený (t.j. ak vyplýva z rovnakého skutku). O totožnosť účastníkov ide najmä vtedy, ak v novom konaní ide o ten istý nárok medzi tými istými účastníkmi. Konanie sa týka tých istých osôb aj v prípade, ak v novom konaní vystupujú právni nástupcovia pôvodných účastníkov konania, či už z dôvodu univerzálnej alebo singularnej sukcesie. Toto procesné ustanovenie sa uplatní aj v exekučnom konaní (§ 251 ods. 4 O.s.p.).

V posudzovanej veci z obsahu spisu vyplýva, že konaniu vo veci exekúcie oprávneného BENCONT INVESTMENTS, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Astrová 2/A, proti povinnému J. D., bývajúcemu v B.: , o vymoženie 252,90 Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 12 Er 136/2011, na základe rozhodcovského rozsudku z 19. novembra 2010, sp. zn. WHB0110068 vydaného Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri spoločnosti ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA a MEDIAČNÁ, a.s., so sídlom v Bratislave, Trnavská cesta 7, nepredchádzalo žiadne iné exekučné konanie s tým istým predmetom konania a ktoré by sa týkalo tých istých účastníkov. Prekážku rozsúdenej veci pre exekučné konanie netvorí právoplatný rozhodcovský rozsudok vydaný v rozhodcovskom konaní a to ani vtedy, ak exekučný súd skúma, či exekučný titul vydaný vo forme rozhodcovského rozsudku, je materiálne vykonateľný. Z povahy rozhodcovského konania, ktoré je v zákonom vymedzených prípadoch alternatívnou možnosťou k súdnemu sporovému konaniu totiž vyplýva, že jeho výsledkom môže byť titul, splnenia ktorého sa možno domáhať vykonaním exekúcie.

Oprávnený preto neopodstatnene namieta, že súdy nižších stupňov zaťažili konanie vadou uvedenou v § 237 písm. d/ O.s.p.

II. Podľa názoru oprávneného je konanie súdov nižších stupňov postihnuté aj vadou podľa § 237 písm. e/ O.s.p., ktorej sa mali, ako to vyplýva z obsahu dovolania, dopustiť tým, že nebol podaný návrh na zrušenie rozhodcovského rozsudku, hoci podľa zákona to bolo potrebné.

Podľa dovolacieho súdu o takúto vadu v posudzovanej veci nejde.

Ustanovenie § 237 písm. e/ O.s.p. zakladá prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku jednej z neodstrániteľných podmienok konania, návrhu na začatie konania; ak konanie prebieha napriek nedostatku návrhu a nejde o prípad, kedy súd môže konať aj bez návrhu, je treba konanie zastaviť.

Exekučný súd, ale v danej veci, začal konať na základe žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, o ktorej bol povinný rozhodnúť do 15 dní od jej doručenia (§ 44 Exekučného poriadku). V tomto prípade z určujúceho – obsahového – hľadiska (§ 41 ods. 2 O.s.p.) nejde zo strany oprávneného o námietku nedostatku návrhu na začatie konania v zmysle ustanovenia § 237 písm. e/ O.s.p., ale o námietku inú, ktorú oprávnený uvádza vo väzbe na otázku zákonnosti a vecnej správnosti postupu súdov nižších stupňov.

III. Oprávnený v dovolaní tiež namieta, že súdy mu v konaní odňali možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je dovolanie prípustné, ak bola účastníkovi odňatá možnosť konať pred súdom.

Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať (realizovať) procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv. Súdna prax je jednotná v tom, že za porušenie práva v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. treba považovať aj

rozhodnutie exekučného súdu o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ak pre takéto rozhodnutie neboli splnené zákonom stanovené podmienky. Výsledkom takéhoto rozhodnutia je totiž zastavenie exekúcie, čím sa oprávnenému v exekučnom konaní odopiera právo na výkon vykonateľného rozhodnutia (porovnaj uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 24/2010 a sp. zn. 3 Cdo 209/2008).

Dovolací súd preto skúmal, či v danej veci nejde o túto vadu konania.

V rámci prieskumu rozhodnutí súdov z hľadiska uvedenej vady bolo kľúčové zodpovedanie otázky, či exekučný súd, ktorý koná o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku, je pri rozhodovaní o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie oprávnený aj bez návrhu (ex offa) posúdiť platnosť rozhodcovskej doložky, na základe ktorej rozhodcovský súd založil svoju právomoc.

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul; ak ide o exekučné konanie vykonávané na podklade rozhodnutia vykonateľného podľa § 26 zákona č. 231/1999 Z.z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov, exekučný titul sa nepreskúma. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c/ a d/. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky už v uznesení z 13. októbra 2011 sp. zn. 3 Cdo 146/2011 uverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 3 rok 2012 pod rad. č. 46, (dostupnej na internetových stránkach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nssr.gov.sk), zaujal stanovisko, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Vychádzal pritom z jednotného názoru súdnej praxe, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných

predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie, sa exekučný súd v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného zaoberá tým, či rozhodnutie (iný titul) uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané v súlade so zákonom, t.j. či bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisov ide o rozhodnutie (iný titul) vykonateľné tak po stránke formálnej (z pohľadu právneho predpisu upravujúceho konanie, v ktorom bolo vydané), ako aj materiálnej (z aspektu obsahových náležitostí rozhodnutia – jednak určitosti, zrozumiteľnosti, a presnosti označenia subjektov práv a povinností, jednak vyjadrenia uloženej povinnosti, ktorá sa má nútene vykonať).

Exekučný súd je teda už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie bezpochyby oprávnený posúdiť, či oprávneným označený exekučný titul (ne)bol vydaný k tomu kompetentným orgánom (túto skutočnosť napokon nepopiera ani dovolateľ). Význam tohto oprávnenia tkvie v tom, že ak exekučný titul vydal orgán, ktorý k tomu nemal právomoc, ide o rozhodnutie ničotné, nevyvolávajúce žiadne právne účinky. Takéto rozhodnutie nespĺňa predpoklad materiálnej vykonateľnosti (záväznosť) a na jeho základe nemožno preto viesť nútený výkon rozhodnutia.

Osobitosť postavenia rozhodcovského súdu spočíva medzi iným v tom, že jeho právomoc vec prejednať a rozhodnúť sa odvodzuje od rozhodcovskej zmluvy. Predpokladom právomoci rozhodcovského súdu je teda platné uzavretie rozhodcovskej zmluvy medzi zmluvnými stranami a to, či už vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky. Ak teda právomoc rozhodcovského súdu je závislá od existencie platnej rozhodcovskej zmluvy a exekučný súd má povinnosť v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného, zisťovať rozpor exekučného titulu so zákonom, t.j. aj to, či bol vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie, je logické, že exekučný súd musí pri tomto zisťovaní posúdiť, nielen to, či rozhodcovská zmluva bola medzi zmluvnými stranami vôbec uzavretá, ale aj to, či bola uzavretá platne. Iba platná rozhodcovská zmluva môže totiž založiť právomoc rozhodcovského súdu na jej základe určitú vec prejednať a rozhodnúť; absolútna neplatnosť právneho úkonu má za následok, akoby právny úkon nebol nikdy uzavretý.

Uvedené možno podľa dovolacieho súdu zhrnúť tak, že exekučný súd, ktorý koná o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku, ak má pre to dostatok skutkových a právnych poznatkov, je v zmysle ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku

oprávnený a zároveň povinný už v štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie aj bez návrhu (ex offa) skúmať, či rozhodcovská zmluva medzi zmluvnými stranami bola uzavretá platne. Ak exekučný súd zistí, že právomoc rozhodcovského súdu bola založená na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, prislúcha mu právo vyvodit' všetky dôsledky vyplývajúce z príslušných právnych predpisov pre to, aby zmluvná strana nebola uvedenou doložkou viazaná.

Nemožno preto prisvedčiť dovolateľovi v tom, že zo žiadneho ustanovenia procesného predpisu exekučnému súdu nevyplýva oprávnenie rozhodcovskú doložku posúdiť z hľadiska jej platnosti.

V preskúmvanej veci bol preto plne opodstatnený a zákonom podložený postup exekučného súdu, ktorý po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie skúmal, či rozhodcovská doložka bola uzavretá platne.

Uvedený postup exekučného súdu nebol posudzovaním vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského súdu a nesmeroval k „zrušeniu“ tohto rozhodnutia; exekučný súd si ani neosvojoval postavenie odvolacieho súdu, tak ako to mylne tvrdil v svojom dovolaní dovolateľ. Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky exekučný súd len realizoval svoje oprávnenie vyplývajúce mu z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t. j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom.

K samotnému záveru exekučného súdu v súvislosti s rozhodcovskou doložkou (jej prijateľnosti a teda platnosti) treba uviesť, že v danom prípade mal exekučný súd k dispozícii rozhodujúce skutkové podklady, z ktorých bol schopný získať potrebné informácie o skutkovom a právnom stave (z rozhodcovského rozsudku zo 16. júna 2010 sp. zn. WHA0110294, vydaného Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri spoločnosti ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA a MEDIAČNÁ, je okrem iného zrejmé, že rozhodcovský súd založil svoju právomoc na ustanovení bodu 11.2 Obchodných podmienok pre úver, na zmluve o úvere z 19. júla 2006 a na Obchodných podmienkach pre úver – verzia 1/2007). Otázku prijateľnosti rozhodcovskej doložky skúmal v súlade so Smernicou len z hľadísk, ktoré Smernica v Čl. 3 bod. 1. a 2. (individuálne dojednanie podmienky) a v Čl. 3 ods. 3 bod 1. písm. q/ (vyžadovanie prejednávania sporov výlučne rozhodcovským súdom) výslovne pripúšťa. Jeho skutkové závery, ktoré v súvislosti s platnosťou rozhodcovskej

doložky urobil, majú povahu zjavných skutkových zistení vyplývajúcich z vyššie uvedených podkladov. Záver exekučného súdu o tom, že skúmaná rozhodcovská doložka je neprijateľná a preto je neplatná, nie je v zjavnom rozpore s účelom a zmyslom Smernice a ani v zjavnom rozpore s obsahom spisu. Listiny, ktoré mal exekučný súd k dispozícii, takéto záver umožňovali.

V tejto súvislosti pre úplnosť treba dodať, že oprávnený mylne v dovolaní tvrdí, že exekučný súd postupoval v rozpore so zákonom, keďže ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r/ OZ, nebolo v čase dojednania rozhodcovskej doložky účinné. Citované zákonné ustanovenie totiž podáva len príkladný výpočet neprijateľných podmienok uvedených v spotrebiteľských zmluvách. Prijateľnosť podmienok uvedených v spotrebiteľskej zmluve bolo preto možné skúmať aj z iných hľadísk, než v tomto ustanovení výslovne uvedených, najmä z tých, ktoré boli v súlade so Smernicou tak, ako tomu bolo v danom prípade.

Keďže exekučný súd zistil už pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, že exekučný titul vo forme rozhodcovského rozsudku predloženého oprávneným, je v rozpore so zákonom, dospel k správne záveru, že nie sú splnené podmienky pre udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Pokiaľ súd prvého stupňa predmetnú žiadosť zamietol a odvolací súd jeho rozhodnutie potvrdil, nešlo o prípad zamietnutia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, hoci pre toto rozhodnutie neboli splnené zákonné predpoklady. Postup súdov nižších stupňov nemal preto za následok odňatie možnosti oprávnenému pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Podľa názoru dovolacieho súdu ani námietka dovolateľa týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho súdu nie je opodstatnená.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonával ďalšie navrhované dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 167 ods. 2 O.s.p. ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Je nepochybné, že jedným z aspektov na spravodlivý proces je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkové, relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (IV. ÚS 115/03). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán, avšak s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, I. ÚS 353/06, II. ÚS 220/08, III. ÚS 12/07, IV. ÚS 163/08).

Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená vo vyššie citovanom ustanovení. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 ods. 3 O.s.p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

V preskúmvanej veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, ktoré oprávneným predložené listiny preskúmal a s akými skutkovými závermi, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávajúcu vec a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijatý záver o nesplnení podmienok pre vyhovie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zrozumiteľne a primerane vysvetlil. Odvolací súd sa stotožnil s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa, sám na zdôraznenie správnosti dôvodov súdu prvého stupňa uviedol ďalšie argumenty a tiež vysvetlil, prečo sa nestotožnil s námietkami oprávneného uvedenými v odvolaní. Odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia dalo tak odpoveď na relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany oprávneného, keď v dostatočnom rozsahu zodpovedalo, prečo nemohlo byť vyhovie žiadosti požadovanej súdnym exekútorom. Okolnosť, že táto odpoveď neúspešného oprávneného neuspokojuje, neznamená, že odôvodnenie nespĺňa parametre zákonného rozhodnutia v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p.; za odňatie možnosti konať pred súdom v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv či požiadaviek oprávneného.

Možno zhrnúť, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Podľa dovolacieho súdu skutkové a právne závery odvolacieho súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky; odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu ako celok požiadavky zákona na odôvodnenie rozhodnutia spĺňa.

IV. Dovolateľom namietané ďalšie vady konaní a rozhodnutí súdov, t.j. že ich konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a že ich rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. b/, c/ O.s.p.), sú síce prípustnými dovolacími dôvodmi, samotné ale prípustnosť dovolania nezakladajú. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému prieskumu a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Keďže prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O.s.p. a neboli zistené ani vady konania v zmysle § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie oprávneného podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

V dovolacom konaní úspešnému povinnému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti oprávnenému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky mu však žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že nepodal návrh na ich priznanie.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. septembra 2012

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Mgr. Patrícia Špacírová